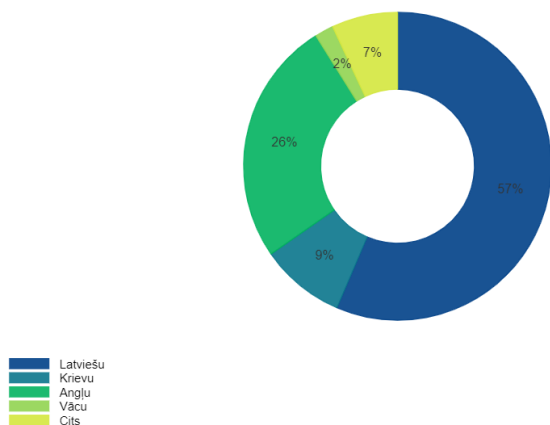

APTAUJA “LASĪŠANAS IEMAŅU PILNVEIDE, RESURSU PIEEJAMĪBA UN IZMANTOŠANA ULBROKAS BIBLIOTĒKĀ. LASĪŠANAS GAUME, IERADUMI, IESPĒJAS”

Ulbrokas bibliotēka interesējas par savu lasītāju gaumi un ieradumiem lasīšanas jomā, tāpēc ik pa laikam veic aptaujas vietnē visidati.lv. Vienu mēnesi, no 29. jūlija līdz 1. septembrim apzinājām cilvēku lasīšanas iemaņas un to, kā tiek izmantoti bibliotēkas resursi.

Aptaujā piedalījās 27 respondenti – 3 vīrieši un 27 sievietes ar vidēji vecumu 38,6gadi. Salīdzinot ar iepriekšējā gada aptauju ir kritušies vidējā vecuma rādītāji. Mūsu lasītāji palikuši jaunāki. Iepriekš vidējais vecums bija 48 gadi. No aptaujas dalībniekiem 24 ir bibliotēkas lietotāji, trīs – nav.

Kādā valodā Jūs izvēlaties lasāmo literatūru?

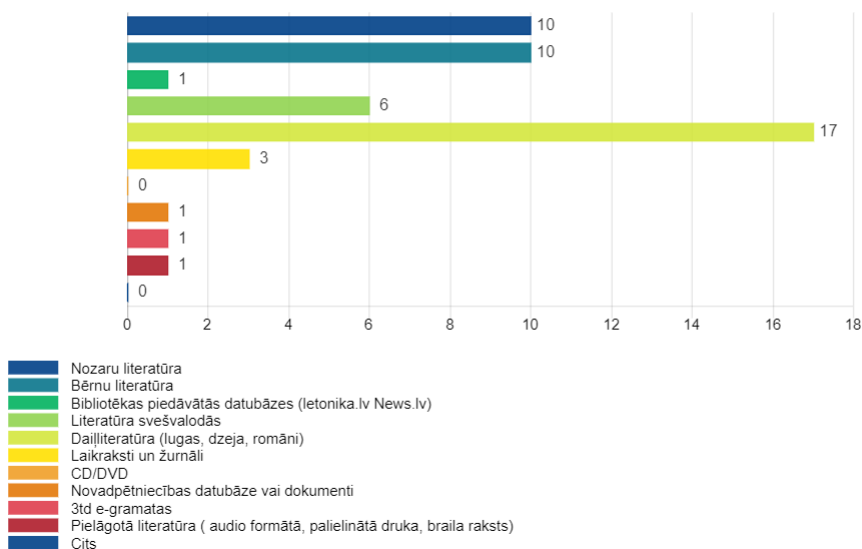

Jautājumā par valodām, kā jau gaidīts, saņemtas atbildes, ka visvairāk mūsu bibliotēkā lasa latviešu un krievu valodā. Tām seko angļu un vācu valodas, bet 2% lasa arī citās valodās.

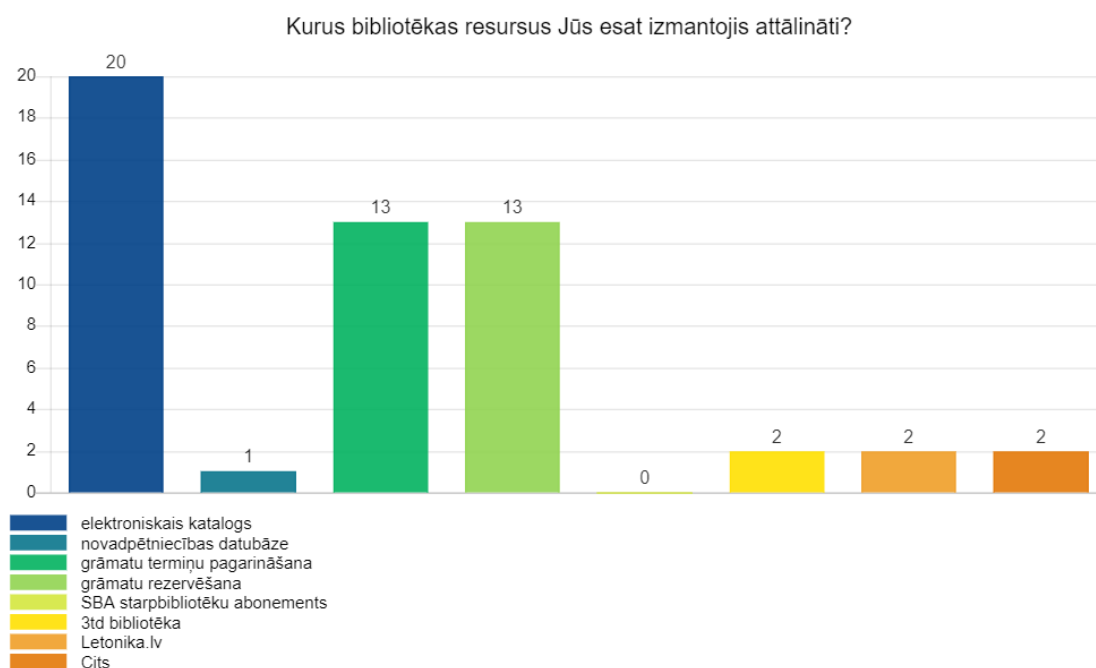
Uz jautājumu, kāda veida resursi ir cieņā lasītāju vidū, saņēmām atbildi, ka populārākā aizvien ir daiļliteratūra (17 respondenti), kam seko nozaru un bērnu literatūra. (10 un 10 respondenti). 6 cilvēki lasa arī svešvalodās, 3 lasa arī dzan laikrakstus un žurnālus. Pa vienam lasītājam pievēršas bibliotēkas

piedāvātajām datu bāzēm, 3td e-grāmatām un pielāgotajai literatūrai (audio formāts, palielinātā druka, braila raksts). Daiļliteratūra, nozaru literatūra un bērnu literatūra bija cieņā arī iepriekšējā gadā. Attiecīgi pagājušogad anketas datus parādījās, ka daiļliteratūru lasīja 28 cilvēki, laikrakstus un žurnālus – 14 un nozaru literatūru – 13. Salīdzinoši ar 2020. gada maiju-jūniju krities minēto 3TD e-grāmatu lietotāju skaits. Iepriekšējā anketēšanā šo brīvpieejas grāmatu datu bāzi izmantoja 14 cilvēki. Bērnu literatūrai pagājušogad pievērsās 11 cilvēki. Pavisam nav atsaucības attiecībā uz informāciju nedaudz novecojošākos datu nesējos CD un DVD formātā.

Kāda veida resursi Jūs interesē?

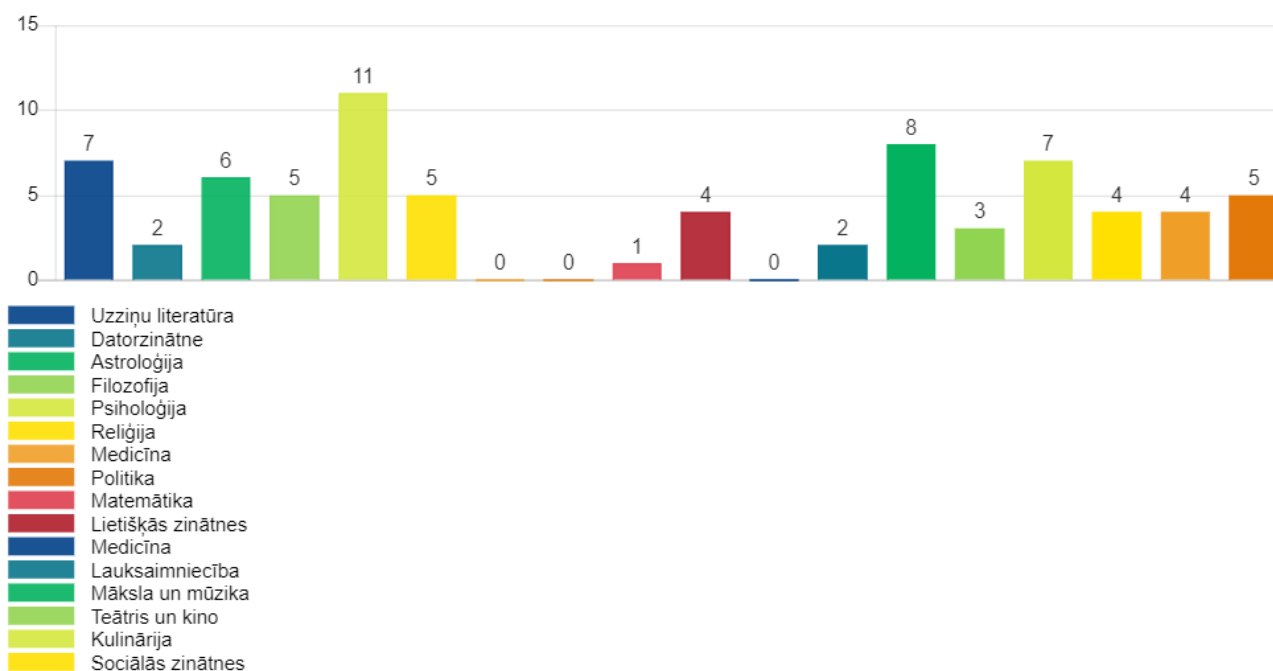

Mūs ļoti interesēja, kādas Ulbrokas bibliotēkas piedāvātās iespējas tiek izmantotas attālināti. Bibliotekāriem bija prieks uzzināt, ka 20 cilvēki no visiem respondentiem grāmatu izvēlē izmanto elektronisko katalogu un tā opcijas – grāmatu rezervēšanu un grāmatu termiņu pagarināšanu. Domājam, ka šo iespēju izmanto ne tikai aptaujas dalībnieki, bet arī citi cilvēki, kuri izvēlas sev nepieciešamos izdevumus no Ulbrokas bibliotēkas krājuma. Pāris cilvēki izmanto arī 3TD e-bibliotēku, kurai kā zinām, ir liela piekrišana ne tikai mūsu bibliotēkas, bet arī citu Latvijas lasītāju vidū. Tāpat, divi respondenti izmanto datu bāzi Letonika, bet mēs zinām, ka to iecienījuši vairāki mūsu bibliotēkas lietotāji. Raugoties uz aptaujas rezultātiem, aicinām izmantot arī citus ļaudis reģistrēties bibliotēkā un savai ērtībai attālināti izmantot bibliotēkas datu bāzes. Jāatzīmē, ka tikai viens respondents izmanto bibliotēkas novadpētniecības datu bāzi, bet par starpbibliotēku abonementu nav intereses, lai gan atsevišķos gadījumos izmantojam iespēju izgūt grāmatas no tuvākajām bibliotēkām, tostarp Sauriešu, Salaspils un citām bibliotēkām.

Interesējāmies arī par to, ar kāda veida literatūru bibliotēkai būtu jāpapildina savs krājums. Nav pārsteigums, ka cilvēki visvairāk vēlas lasīt psiholoģijas tēmai veltītus izziņas materiālus. No aptaujātajiem respondentiem tādu bija 11. 8 vēlas vairāk lasīt par mākslu un mūziku, 7 – vispārēju uzziņu izdevumus un kulinārijas tēmu, 6 – par astroloģijas tēmu, 5 – filozofijas, reliģijas un citas tēmas, mazāk punktu saņēmušas lietišķās zinātnes, sociālās zinātnes, menedžments un mārketing (pa 4 punktiem), teātris un kino (trīs punkti), datorzinātne, lauksaimniecība (2 punkti), matemātika (1 punkts). Pavisam neinteresanti aptaujātajiem šķiet medicīna un politika. Te gan jāpiemin, ka ikdienas lasītājs labprāt ņem grāmatas par pēdējo tēmu. Bet medicīniska satura literatūra bieži nepieciešama studentiem. Atvērtajos jautājumos, kā interesējoša minēta mežzinātne, valodniecība, literatūrzinātne, tiesību zinātne un dažādi pētījumi.

Ar kāda veida nozaru literatūru bibliotēkai būtu jāpapildina savs krājums?

Viens no, mūsaprāt, interesantākajiem jautājumiem bija par to vai respondenti vēlētos piedalīties grāmatu draugu klubā. Uz šo jautājumu tika sniegtas dažādas atbildes. Gan vienkārši *Jā* un *Nē*, gan – dalība šad un tad, ja ieinteresētu grāmata vai autors. Citi vēlas dalīties ar viedokļiem un iespaidiem par izlasīto grāmata. Tā būtu vieta, kur dalīties domās, spriest par izlasītajām grāmatām un vienlaicīgi, iespēja izvēlēties no citu lasītāju ieteiktajām grāmatām. Tāpat tā būtu iespēja satikt domubiedrus, interesantus cilvēkus un cilvēkus ar līdzīgām interesēm, kas nav viens un tas pats. Atzīstami, ka cilvēki vēlas tikt klātienē, bet saprotam arī tos, kuri uzskata; *“It kā gribētos, bet reizē - ko tad nu es. :”*. Varam teikt, ka mūsu bibliotēkai ir pieredze līdzīgos pasākumos, kurus vēlamies veidot radošus, interaktīvus un spridzīgus. Tā, lai mūsu ciemiņi uzzinātu ko jaunu grāmatniecības jomā un vienlaikus iegūtu jaunus draugus. Kā saka viens no aptaujātajiem lasītājiem; *“Jā, jo man daudz brīvā laika un labprāt socializētos”*. Ceram, šajā Covid laikā pasākumus veidot mazākos pulciņos ar pietiekamu atstatumu starp apmeklētājiem. Bet tomēr – veicināt šo tikšanās iespēju.

Atbildot uz jautājumu *“Vai Jūs vēlētos piedalīties bibliotēkas grāmatu klubiņa tērzētavā ZOOM platformā?”*, domas dalās – vienpadsmit respondenti atbildējuši ar *“Jā”* un divpadsmit ar *“Nē”*. Vairāki vēlas tikt šad un tad, atkarībā no tēmas, daži labprāt nepiedalītos ar video, bet sniegtu savu ieguldījumu čata formātā. Kāds vēlas augstvērtīgas un zinātniskas diskusijas, bet citam apnikuši ekrāni un viņš vēlas tikt ārā pie bibliotēkas vai mežā.

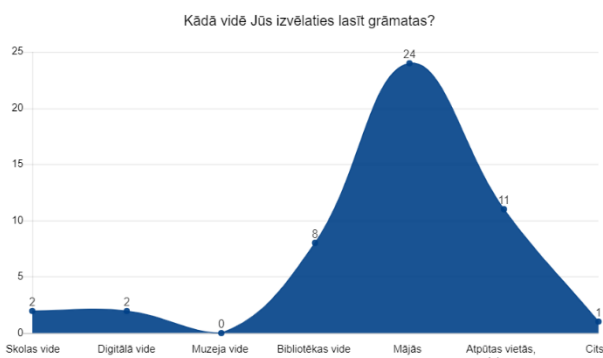
Jautājumā *“Vai Jūs ikdienā lasīšanai izmantojat elektroniskās grāmatas?”* četri respondenti atbildējuši ar *“Jā”*, bet divdesmit viens ar *“Nē”*. Divi izmanto cita veida resursus. Elektroniski tiek lasīta profesionālā literatūra, bet tiek arī atzīmēts, ka neizdodas atrast interesējošo informāciju.

Attiecībā uz audiogrāmatām, saņēmām atbildes, ka seši respondenti ikdienā tās lieto, četri nelieto, bet septiņpadsmit nav mēģinājuši tādās klausīties.

Tāpat atbildot uz jautājumu; *“Vai Jūs interesē izdevumi no Latvijas Neredzīgo bibliotēkas krājuma?”* viens atbildējis ar *“Jā”*, divdesmit trīs – ar *“Nē”*, bet citu variantu izvēlējušies trīs respondenti. Apkopojot atvērtā jautājuma atbildes – *“nekad neko nevar zināt”*, ja *“neesmu mēģinājis”*.

Visai saistoši bija lasīt atbildes uz jautājumu; “Kā Jūs izvēlaties, ko lasīt ? Īsi raksturojiet savu izvēli.” Lūk, dažas no tām “Izvēlos lasīt grāmatas, kas novērš domas no ikdienas negatīvajiem notikumiem”; “Es pati jūtu ko es gribu lasīt, pēc tā brīža vajadzības: romantika, vēsture, ezotērika...”; “Izvēles pamatā ir talantīgs autors”; “Skatos, vai man interesējošiem autoriem ir jaunas grāmatas, kā arī no žurnāliem, Facebook grupas “Izcilas grāmatas”, ko iesaka citi lasītāji”, “Ieteikumi no cilvēkiem ar līdzīgām interesēm. Ja patīk grāmata, meklēju vel citas no tā paša autora. Meklēju internetā, ierakstot vajadzību, piemēram Gotiska literatūra un lasu cilvēku atsauksmes. Patīk Jūsu tematiskā izstāde.”; “No bibliotēkas ņemu jaunākās grāmatas, ko citādi nenopirktu un neizlasītu. Ja grāmata laba un zinu, ka gribēšu lasīt otru reizi, nopērku sev. Tas ļauj izvairīties no neizlasīto nopirkto grāmatu kalna mājās.”; “Izvēlos pazīstamu autoru romānus gan latviešu, gan angļu valodā. Priecātos, ja romāni angļu valodā būtu vairāk.”; “Lasu citu lasītāju atsauksmes (piem., FB lapā “Izcilas grāmatas”). Neesmu eksperimentatore uz jaunākajām grāmatām. Paļaujos uz citu lasītāju viedokli, ieteikumiem.” Bibliotēka ņems vērā arī pārējo lasītāju vēlmes attiecībā uz grāmatu tematiku, bet ja parādās cits variants, piemēram, kāds raksta; “Es izvēlos lasīt to ko ieraugu!”, tad novēlām katram pamanīt savu intriģējošo grāmatu – atpūtai un uzziņām!

Kādā vidē Jūs izvēlaties lasīt grāmatas? Uz šo jautājumu saņēmām atbildes, ka tomēr visvairāk izvēlas grāmatas lasīt mājās, kas ir pilnīgi saprotami. Tā atbildējuši 18 respondenti. 11 cilvēki grāmatas lasa arī ceļojumos un atpūtas vietās. 8 – bibliotēkā. Domājams, ka tie ir lasītāji, kuri izlasa fragmentu no izdevuma, lai ar to iepazītos un pētnieki, kuri interesējas par faktiem, notikumiem, personībām un citiem jautājumiem. Pa 2 respondentiem lasa arī skolas un digitālajā vidē. Kāds lasa arī darbā. Kāds – izvēlas citu variantu.

Pēdējais aptaujas jautājums attiecās uz nule noslēgušos bibliotēkas veidoto P. Brūverim veltīto literāro pastaigu “Sēdēju parkā uz sola”. Trīs no aptaujātajiem bija apmeklējuši šo iespēju, divdesmit divi – nē. Un divi bija norādījuši citu variantu. Atgādinām, ka ieskatoties bibliotēkas informācijā sociālajos tīklos un mājaslapā, varbūt nākotnē ieraudzīsiet kādu jaunu pastaigas variantu.

Tāpat aicinām ieskatīties arī citos bibliotēkas jaunumos, kur skatāmas ziņas, iespējami un notikuši pasākumi, bibliotekārus

un lasītājus interesējošas ziņas. Īpaši izceļot iespēju skatīt pašu bibliotekāru viedokļus par izlasītajām grāmatām!

Kopumā mums ir patīkami apzināties, ka gan bibliotēkas lietotāji, gan tie, kas vēl nav par tādiem kļuvuši aktīvi piedalījās anketas aizpildīšanā, sniedzot mums ziņas, kas nepieciešamas bibliotēkas darba procesos. Paldies!

Informāciju apkopojā Ieva Mūrniece, Ulbrokas bibliotēkas bibliogrāfe
2021. gada 24. septembris